

ИНТЕРИОРЕН ДИЗАЙН

Комбинация от креативност, технически познания и комуникационни умения

материал на Милена Узунова

18

специалност на фокус

Официалната дефиниция на интериорен дизайнер е някой, който е квалифициран по образование и опит в подобряването на функционалността и качеството на интериорните пространства. Но с развитието на тази динамична индустрия дизайнерите променят традиционните определения на професията. Някои биха казали, че интериорният дизайн се занимава с вътрешни пространства, докато за други външните пространства, архитектурата и дори подредбата на стоките в магазините са част от сферата на интериорния дизайн. Затова и в съвременните университетски програми, особено в чужбина, ще срещнете различни специализации като дизайн на жилищни пространства или рекламен интериорен дизайн. Преди да се впуснем в темата за многообразните специализации, добре е да си зададем въпроса дали търсите кариера като дизайнер или декоратор.

С развитието на тази динамична индустрия дизайнерите променят традиционните определения на професията

В глобален мащаб последните тенденции в областта са т.нар. ергономичен дизайн и „зелен“ дизайн

Макар и да има редица прилики между двете професии, интериорният дизайнер трябва да притежава сертификата, най-често диплома минимум на ниво бакалавър от акредитиран университет у нас или по света. Той следва да разбира множеството регулации около правни въпроси и разрешителни и често работи в пряка връзка с архитекти и други подизпълнители. Декораторът, от друга страна, може да предлага консултации за визуалния аспект на дадена площ, но не може да предлага професионално мнение за събаряне на стените, например. Декораторите не се нуждаят от официално обучение, за да упражняват професията си. В този смисъл обучението по интериорен дизайн не е никак лесно и включва предмети като компютърни науки, психология, осветителни системи, архитектурно проектиране. Всъщност, освен креативност, интериорните дизайнери притежават развити технически умения и често са принудени да следват редица физически закони и обществени правила.

Специализации

Обикновено завършилите започват да практикуват генерално, но най-успешните избират да се фокусират върху една или две специфични области на интериорния дизайн. Някои от най-популярните кариерни пътеки са:

- Жилищен дизайн: най-широко разпространената дейност на интериорните дизайнери. В тази област професионалистите се фокусират върху различни части на дома, например бани. Жилищните интериорни дизайнери работят по поръчка на своите клиенти и създават дизайн за оптималната форма и външен вид на пространствата у дома, които да рефлектират определен стил, зададен от клиента. Така например има дизайнери, които се фокусират само върху кухни, спални или пък всекидневни. Работата е широкоаспектна и включва дейности от избор на цвят за стените, през избор на килими, плочки, осветление и мебели. Друга основна функция на интериорния дизайнер е да намира начини за оптимизиране на пространството, отново базирано на нуждите на клиента.
- Корпоративен дизайн: важен компонент на големите корпорации и средните бизнеси, които влагат усилие в техните офиси и максимизират ползването на пространството в тях. В тази област има безкрайно поле от възможности – интериорите на болници, клиники, хотели, бизнес сгради, търговски центрове, споделени работни пространства и още много.
- Ресторантърски дизайн: тези дизайнери се ангажират с доставянето на правилен външен вид и усещане в местата, които най-много го изискват: ресторантите. Освен за осветлението, масите и подовата настилка, специалистите тук се грижат и за това пространствата да отговарят на регулациите за безопасност и здраве. Това е относително сложна материя (особено що се касае до кухните в ресторантите) и интериорните дизайнери трябва да са наясно с правилата в конкретната държава.

Съществуват още много видове интериорен дизайн. В глобален мащаб последните тенденции в областта са т.нар. ергономичен дизайн и „зелен“ дизайн. Ергономичният дизайн се отнася до създаването на пространства, особено работни такива, които допринасят за благосъстоянието на служителите, прекарващи цели дни в офиса. Екологичният дизайн пък включва употребата на възобновяеми и енергийно ефективни ресурси за създаването на природосъобразни пространства. Има и дизайнери, които се фокусират само върху интериора на самолети или яхти. Без съмнение, професията интериорен дизайнер е забавна и изключително разнообразна. Освен всичко друго, интериорните дизайнери развиват и много добри комуникационни умения, тъй като работата им е пряко свързана с изпълнение на нуждите на техните клиенти.

Къде да уча в България

Образователните програми по интериорен дизайн в България не са много, но за сметка на това съществуват редица специализирани професионални курсове от частни колежи и учебни центрове. Ето и някои от местата, където може да учите Интериорен дизайн в страната:

- **Нов български университет, София**
Бакалавърска програма „Интериорен дизайн“ с продължителност на обучение 4 години. Приемът се осъществява чрез приемния изпит на НБУ и оценки от дипломата за средно образование.
- **Национална художествена академия, София**
Магистърска програма „Интериорен и екстериорен дизайн“ с продължителност на обучение 3 семестъра и редовна форма на обучение. Магистърът завършва с подготовка и защита на дипломна работа. Приемът се извършва чрез конкурсен изпит, който се състои в събеседване с кандидатите и обсъждане на представеното от тях портфолио.
- **Варненски свободен университет, Варна**
Магистърска програма „Интериорен дизайн“ с продължителност 2 семестъра за бакалаври и/или магистри от специалности, свързани с дизайна. Програмата е в редовна форма на обучение и завършва със защита на дипломна работа. Приемът се извършва след конкурсен изпит – събеседване.
- **Лесотехнически университет, София**
Бакалавърска и магистърска програма „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“ в редовна форма на обучение с продължителност съответно 8 и 3 семестъра.

■ Колеж „Омега“, София

Специалност „Интериорен дизайн“ – двугодишно професионално обучение в заочна форма. Успешното завършване на програмата дава квалификация професия „Дизайнер“ – трета степен на професионална квалификация с лиценз от Национална агенция за професионално образование и обучение.

Къде да уча в чужбина

Специализираните програми по интериорен дизайн са много по-разпространени в чужбина отколкото у нас. Извън пределите на страната ще намерите разнообразие от бакалавърски и магистърски програми с различна продължителност и такси. Интериорният дизайн като част от специалностите по изкуства и архитектура предполага най-престижни програми в профилираните дизайнерски висши училища в Италия, Франция, САЩ. Класациите показват, че едни от най-добрите опции са университетите във Великобритания и скандинавските държави, които са известни със съвременните минималистични тенденции в архитектурата и дизайна.

Освен всичко друго, интериорните дизайнери развиват и много добри комуникационни умения, тъй като работата им е пряко свързана с изпълнение на нуждите на техните клиенти

Водещи университети в Европа

Място в света	Университет	Държава
1.	Royal College of Art	Великобритания
2.	University of the Arts London	Великобритания
3.	Politecnico di Milano	Италия
4.	Aalto University	Финландия
5.	The Glasgow School of Art	Великобритания
6.	Goldsmiths, University of London	Великобритания
7.	Design Academy Eindhoven	Нидерландия
8.	The Royal Danish Academy of Fine Arts	Дания
9.	École Nationale Supérieure de Création Industrielle	Франция
10.	Loughborough University	Великобритания

Източник: QS World University Rankings by Subject 2020

Водещи университети в САЩ

Място в света	Университет
1.	Parsons School of Design at The New School
2.	Rhode Island School of Design
3.	Massachusetts Institute of Technology
4.	School of The Art Institute of Chicago
5.	Pratt Institute

Източник: QS World University Rankings by Subject 2020

Кандидатстване и такси за обучение

Кандидатстването за Интериорен дизайн в чужбина обикновено изисква стандартния набор от документи. Според избраната програма ще ви е необходим сертификат за владение на чужд език (най-често английски – IELTS, TOEFL, CAE). Също така ще трябва да представите диплома за завършено средно образование (за бакалавърските), или диплома за завършен бакалавър (за магистърските програми). Добре е да сте подготвени и с препоръки от преподаватели и мотивационно писмо, а някои университети могат да изискват и артистично портфолио или интервю по телефона или онлайн. Таксите за обучение са в голям диапазон според избраната дестинация и университет. Традиционно университетите в САЩ и Великобритания, както и специализираните частни училища по дизайн в Италия и Франция, изискват най-високите такси, които могат да достигнат до няколко десетки хиляди евро на година. Съществуват и по-достъпни алтернативи като програмите в скандинавските държави, които са безплатни за студенти от ЕС. Нидерландските университети също са подходяща алтернатива.

Кариерна реализация

Както в България, така и навсякъде по света, архитектурата и интериорният дизайн преливат едно в друго и взаимно си влияят и допълват. Не е необходимо да си архитект, за да бъдеш интериорен дизайнер, но архитектурните умения определено са предимство.

Завършилите интериорен дизайн се реализират като дизайнери, консултанти и проектанти в рекламни агенции, дизайнерски и проектантски бюра. Освен общия интериорен дизайн, реализация се намира и в по-специализирани области като дизайнер на мебели, дизайнер на осветителни тела, специалист по цветовете, текстовете и т.н. Професионалистите започват работа в дизайнерски студия, профилирани в предоставянето на такъв тип услуги, или в арт отделите на строителни компании и мебелни къщи. Специалността дава отлична възможност за дейност на свободна практика или основаване на собствен бизнес в областта.

Интериорните дизайнери притежават разнообразие от качества и умения, които ги превръщат в успешни специалисти и в други близки сфери като графичен дизайн, моден дизайн, фотография. Овладяването на специализираните софтуерни програми и технологии е прозорец към всякакви творчески професии, приложими в съвременния бизнес.

Вероника Илиева: Процесът на развитие и надграждане продължава и в практиката

интервю на Десислава Пенчева

Вероника Илиева – завършила Средно специално художествено училище по приложни изкуства (СХУПИ), специалност „Аранжиране на витрини“, творческото си развитие продължава до степен магистър в Националната художествена академия (НХА), специалност „Пространствено оформление и рекламен дизайн“. Близо година е член на управителния съвет на Асоциацията на интериорните дизайнери в България (АИДБ).

Споделете как Ви избрахте професионалния си път. Кое предопредели избора Ви и кога се случи взимането на решение с какво ще се занимавате?

Обичам да рисувам от малка, мама още пази папка с мои рисунки от 3-годишна възраст. Помня, че в първите класове в училище тетражките ми бяха нашарени с цветни илюстрации към всеки урок. След седми клас родителите ми ме насочиха да кандидатствам в СХУПИ. Три месеца ходих на уроци, за да се запозная с композициите и изискванията на изпитите, избрах специалност Аранжиране на витрини. После някак логично следваше Художествената академия. Там учих Пространствено оформление, последната година, когато карах магистратура, прекръстиха специалността на Рекламен дизайн. По време на следването работих година и половина в студио за промишлен дизайн, а после година и половина в печатница. С това се изчерпва трудовият ми опит на хонорар и заплата. Бях на 23 години когато сбъднах мечтата си и отворих собствено дизайн студио – IRIS DESIGN. Търсенето наложи предлагането. Стартирахме с големи марки като Pizza Hut, Burger King, KFC, все имена с ясно установени рекламни линии и маркетингови послания. Щастлива съм, че към днешна дата с екипа ми създаваме марки и правила за използване на рекламната линия за български производители. Уменията, които бях усвоила от образованието, и трудовият ми опит ми дадоха възможност да затворя цикъла с комплексна услуга за дизайн, която включва – изработка на лого, графичен дизайн на печатни рекламни материали, рекламно проектиране на фасади и цялостен интериорен дизайн. Това ни прави изключително ценни за собствениците на търговски обекти, защото работейки с един екип пестят време и средства, а с единната визуална концепция на своя магазин, ресторант, хотел, привличат повече клиенти и печелят предимство пред конкурентите си.

Много млади хора се лутат и трудно решават в кое поприще да се реализират. Посъветвайте ги как да открият силните си страни.

Една от отличителните черти на хората, които са успешни, е това, че взимат решение бързо. Това умение ги води към постигане на резултати много по-бързо от останалите. Известно е, че повечето такива хора вземат ре-

● ● ●
**Специалността
Интериорен
дизайн в
България е на
конкурентно
ниво спрямо
световните
стандарты**

22

специалност на фокус

Български интериорни дизайнери печелят конкурси по света, популярни са...

шенията си с кураж, базирано най-вече и на интуицията си. И все пак моят съвет към младите хора е да се замислят кое е онова им качество, което при 20% положено усилие им носи 80% ефективност и ако тази дейност им доставя и удоволствие, решението е ясно

Ръкажете за образованието си. Мислите ли, че образованието в специалността Интериорен дизайн в България е конкурентно на световните стандарти?

Смятам, че НХА подготвя кадри на изключително високо ниво. Школата, която минах, и високите изисквания на преподавателите ми дадоха солидна база върху, която да стъпя и да надграждам в частната практика. С екипа ми сме търсени от клиенти в чужбина, както за частни жилища, така и за обществени интериори на магазини и ресторанти. Български интериорни дизайнери печелят конкурси по света, популярни са и работят основно за чужди клиенти извън пределите на България. По време на стажантска програма, организирана от МОН, имах възможността да общувам със студенти възпитаници на различни ви-

сши учебни заведения и на база наблюденията ми върху техническата им подготовка и креативност, да мисля, че специалността Интериорен дизайн в България е на конкурентно ниво спрямо световните стандарти.

Какви професионални, а и лични качества изисква професията Ви? Кое е най-голямото предизвикателство в работата на интериорния дизайн?

Най-важното качество, което според мен един интериорен дизайнер е добре да притежава, е да бъде социален, да общува леко. Важно е да слуша внимателно своите клиенти и да чува това, което те говорят. Особено когато става дума за интериорен дизайн на частно жилище. В този случай клиентът е главният герой в този дом и всички пространства трябва да са изцяло съобразени, и като функция и като визия, с неговите цетови предпочитания, светоусещане, навици и начин на живот.

Най-голямото предизвикателство за мен си остават малките помещения с амбициозна функционалност. Но абсолютно вярвам, че има ли желание, има и начин, и с добра идея винаги се намира практично решение за богата функционалност на малка площ.

Кои са университетите, които предлагат най-добрите програми по Интериорен дизайн, според Вас, у нас и по света?

Нямам наблюдения за университетите по света. В България съм с от-

лични впечатления от всички, в които се изучава специалност Интериорен дизайн – НХА, УАСГ, НБУ, Любен Каравелов и др.

Доколко образованието е ключово при сформирването на един професионалист в сферата на интериорния дизайн и доколко професионалният опит в бъдещото кариерно развитие допринася за изграждането му?

Образованието е стабилен фундамент, който дава увереност и познанието за основни положения като стандарти и отстояния, курсовите задачи са своеобразен тест на това, което предстои после, усвояване на софтуер и изграждане на стил за визуализиране на идеите. Теорията е важна. В практиката се усвояват бързината и спазването на крайни срокове и се трупа опит. Процесът на развитие и надграждане продължава и в практиката, това е и най-хубавото, учене през целия живот.

Откъде черпите вдъхновение?

Вдъхновяват ме пространствата, локацията, функцията, предварителният разговор с клиента, поставянето на интригуваща тема и цветността, които да са водещи в интериора. Хрумват ми идеи, когато се събуджат сутрин, докато се разхождам или шофирам. Понякога сънувам проектите си.

